

Slottsvindens hemligheter

Sedan ett par år kryper en person omkring med ficklampa och tumstock på Stockholms slotts stora och lite ödsliga vindar. Det är arkitekten Peter Ottosson som år 2000 fick Fastighetsverkets uppdrag att göra en noggrann uppmätning och dokumentation av slottets takkonstruktioner och vindsutrymmen. Allt mäts upp och ritas i skala 1:50. Vissa detaljer återges till och med i ännu större skala.

Då man skulle rekonstruera takkonstruktionen i Katarina kyrka efter den ödeläggande branden 1990 fann man att det saknades ritningar och uppmätningar. Man fick då försöka 'uppfinna' takkonstruktionerna på nytt. Det är därför ett oerhört viktigt arbete att i detalj mäta upp och dokumentera vindarnas takstolar och spännbockar.

Dåvarande slottsarkitekten Ivar Tengbom lät på 1920-talet göra en uppmätning av Stockholms slott. Arbetet

sysselsatte mer än 20 personer i över fyra år och är den uppmätning som ligger till grund för allt arbete på slottet i dag. Den är lite grov, men i stort sett riktig, menar Peter Ottosson som dock påpekar att den undre vinden, som Tessin använde sig av för att kunna variera rumshöjden i den underliggande våningen, aldrig blev uppmätt.

Temperaturen på arbetsplatsen kan bli påfrestande då den under året varierar mellan minus fem och plus fyrtio grader. Det är också smutsigt att krypa in i alla vrår och skrymslen, men det är nödvändigt och nyttigt. Hade man verktyg som underlättade arbetet skulle man säkert missa många detaljer. Nu ligger man med näsan mot det material man arbetar med och just detaljstudierna kan ibland ge svar på många gåtor. Flyttade väggar i våningen under avsätter obönhörligen sina spår i takkonstruktionen på vinden.

Peter Ottosson gör principskisser på alla skarvar och imponeras av Tessins enkla och rediga konstruktioner. Upp till 17 meter långa grova furubjälkar har skarvats till varandra så att de fått dubbel bärfkraft.

I dag är tre fjärdedelar av vinden uppmätt men arbetet med de mycket speciella takkonstruktionerna i Södra längan med Rikssalen, Slottskyrkan och Södra valvet återstår.

Hans Landberg

Prenumerera på SFV KulturVärden

Mot en expeditions- och portoavgift på 200 kronor får du fyra nummer av SFV KulturVärden.

Ring 08-696 70 00 och beställ din prenumeration.